

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АПАС МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
КЫЗЫЛТАУ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ**

КАРАР

2022 ел, 8 июнь

№61

**Кызылтау авыл жирлегенең төзеклөндөрү кагыйдэләренә үзгәрешләр керту
турында**

Россия Федерациясе Төзелеш һәм торак-коммуналь хужалык министрлыгының «Муниципаль берәмлекләр территорияләрен төзеклөндөрү буенча нормаларны һәм кагыйдэләрне эшләү буенча Методик рекомендацияләренә раслау турында» 2021 елның 29 декабрәндәге 1042/пр номерлы боерыгына таянып, Татарстан Республикасы Апас муниципаль районы Кызылтау авыл жирлеге Советы карар кабул итте:

1. «Кызылтау авыл жирлегенең төзеклөндөрү кагыйдэләренә раслау турында» Татарстан Республикасы Апас муниципаль районының 2017 елның 6 мартындагы №55 Кызылтау авыл жирлеге Советы карары белән расланган Кызылтау авыл жирлеген төзеклөндөрү кагыйдэләренә түбәндәге үзгәрешләренә кертергә:

1.2 пунктының 15 пунктчасын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«15)якындагы территорияләр эчтәлегендә биналар, төзелешләр, корылмалар, корылмалар, жир кишәрлекләре (мондый йортлар чикләрендә төзелмәгән яисә төзелгән күпфатирлы йортлардагы урыннарның милекчеләреннән һәм (яисә) башка законлы хужаларыннан тыш) катнашу, шул исәптән финанс, милекчеләре һәм (яисә) башка законлы хужалары;

1.2 пунктына түбәндәге эчтөлөклә 16 пунктча өстәргә:

«16)Россия Федерациясе субъекты законында билгеләнгән тәртип нигезендә янәшәдәге территорияләренә чикләрен билгеләү;

7 пунктны түбәндәге редакциядә бирергә:

«7.Муниципаль берәмлекнең ижтимагый территорияләрен төзеклөндөрү объектларына торак пунктның һәм алардан, шул исәптән яшелләндерелгән территорияләренә ижтимагый территорияләренә барлык төрләре, жәлеп итү үзәкләре, примагистраль территорияләр, гомуми файдаланудагы су объектларының яр полсалары, шулай ук кешеләренә чикләмәгән даирәсеннән тоткарлыксыз файдаланган башка объектлар керә.

Торак төзелеше территорияләрендә төзеклөндөрү объектларына түбәндәгеләр керә: ижтимагый территорияләр, күпфатирлы йортларның жир кишәрлекләре, ишегалды территорияләре, балалар бакчалары, мәктәпләр территорияләре, балалар өчен уен һәм балалар спорт майданчыклары, инклюзив балалар майданчыклары, спорт майданчыклары, автостоянкалар майданчыклары, транспорт, инженерлык коммуникацияләренә техник зоналары, контейнер майданчыклары һәм коммуналь калдыкларның аерым төркемнәрен кушу өчен майданчыклар, терлекләренә аулау һәм дрессировкалау өчен майданчыклар, төрле берләшмәләрдә кварталлар, микрорайоннар, районнар тәзи торган башка территорияләр һәм торак пунктның планлаштырылган структурасының башка элементлары.»;

түбөндөгө эчтөлөккө 18.1-18.15 пункттар өстөргө:

«18.1.Ижтимагый территорияларне төзөклөндөрү буенча проект чараларын эшлөгөндө территорияларнең визуаль кабул итү өчен ачыклығын һәм үткөрүчәнлеген (чукрак шөһөрлөр һәм артык киртөлөр булмау), халыкның аз мобильле төркөмнөрөн дө көртөп, тоткарлыксыз хәрәкәт итү шартлары, тарихи барлыкка килгән планлаштыру структурасына һәм төзелеш масштабына ярдәм итү алымнары, әйләнә-тирә торак пункт белән төзөклөндөрү элементларының стиль бердәмлегенә ирешү, шулай ук конструкцияларнең стиль бердәмлегенә ирешү, шул исәптән тышкы биналарда, корылмаларда, корылмаларда урнашкан мәгълүмат урнаштыру чараларына, рекламаларга һәм элмә такталарга ирешүне тәэмин итөргө.

18.2.Торак пунктның ижтимагый территорияларендә һәйкәлләр, декоратив-гамәли сәнгать эсәрләрә, декоратив су жайланмалары урнаштырыла.

18.3.Биеклегә транспорт һәм жөяүлеләр хәрәкәтә шартларына бәйле рөвештө билгеләнә торган өслөк суларының читкө китүен тәэмин итү максатларында өслөк өслөгөнөң авышлығын тәэмин итөргө кирәк.

18.4.Басмалар, баскычлар, пандуслар, яктырту, мәгълүмати һәм урам техник жиһазлары, башка киртөлөр, шулай ук тукталыш пунктлары зоналарында һәм урам аша чыгу урыннарында тротуар кырыен тактиль өслөк ярдәмендә бүлөп бирергө тәкъдим ителә.

18.5.Төрсәктә урнашкан агачлар өчен, яклауның башка төрләрә булмаганда, шул исәптән, иреккө рәшәткәләр, бордюрлар, эскәмияләр булмаганда, жөяүлеләр коммуникацияларенөң бер дәрәжәдә яисә аннан да югарырак өслөккө саклагыч иреккө өслөк ясау тәкъдим ителә.

18.6.Жөяүлеләр коммуникацияларен газ (грунт, йомшак өслөк) белән тоташтырганда, төрлө төрдөгө борт ташларын урнаштыруны күздө тоту тәкъдим ителә. Борт ташларын жөяүлеләр коммуникацияларә белән бер дәрәжәдә урнаштырырга тәкъдим ителә.

18.7.Территорияларне төзөклөндөргөндө койма урнаштыру төп максаты гражданның куркынычсызлығын тәэмин итүне карарга тәкъдим ителә торган өстәмә төзөклөндөрү элементы буларак тәкъдим ителә.

18.8.Югары сыйфатлы материаллардан эшлөнгән коймаларны кулланырга тәкъдим ителә.

18.9.киртөлөрнең архитектура-сәнгать чишелешен, торак пункт территориясенөң архитектур әйлөнөшөн исәпкө алып, төзөклөндөрү объекты чикләрөндө бердәм дизайнер стилиндө сайларга тәкъдим ителә.

18.10.Жәмәгәт территорияларөндө, торак төзелеш территорияларөндө һәм рекреация билгелөнөшөндөгө территориялардө саңгырау һәм тимер-бетон киртөлөр куюны булдырмакка тәкъдим ителә.

18.11.Автотранспортның тротуарларга, жөяүлеләр юлларына, грунтка, йомшак өслөклөргө, газоннарга һәм яшеллөндөрөлгән территориялөргө керү мөмкинлегә булган участкаларда автотранспортның йөрүенә, шул исәптән машина киртөлөрөнө комачаулаучы жайланмалар урнаштырырга тәкъдим ителә.

18.12.мәдәни мирас объектары территорияларен төзү әлегә территориялар өчен билгелөнгән шөһөр төзелеш регламентлары нигезөндө башкарылырга тәкъдим ителә.

18.13.МАФны сайлаганда Россия Федерациясө территориясөндө житөштерөлгән сертификациялөнгән эшлөнмөлөрне, нык, куркынычсыз, югары декоратив һәм эксплуатация сыйфатлары булган, озак вакытлы, ел дөвамында файдалану өчен билгелөнгән һәм тышкы мөхит һәм климат йогынтысына чыдам материаллардан ясалган, муниципаль берәмлеккә хас булган сертификациялөнгән эшлөнмөлөрдөн файдаланырга тәкъдим ителә.

18.14.Еш кына муниципаль берәмлектө яшөүчеләр һәм туристлар жөлөп итү үзөклөрөн, шул исәптән торак пункт үзөгөндө урнашкан жәмәгәт территорияларен,

территорияларне һәм мәдәни мирас объектларын тарихи төзеп бетерү зоналарын төзекләндергәндә, МАФ индивидуаль проект эшләнмәләре нигезендә проектлаштырырга тәкъдим ителә.

18.15.жир, төзелеш, юл, авария эшләре һәм башка төр эшләр, шул исәптән төзекләндерү эшләре барышында, халыкның иминлеген тәмин итү һәм башкарыла торган эшләр турында мәгълүмат стендлары һәм мәгълүмат конструкцияләренең башка төрләрән урнаштыруны күздә тоту тәкъдим ителә.»;

түбәндәге эчтәлектәге 27.1 пунктны өстәргә:

«27.1.Урам исемнәре һәм йортларның номерлары күрсәтелгән күрсәткечләр, шулай ук навигация өчен кулланыла торган башка күрсәткечләр биналарның архитектура элементларын капламыйча уңайлы урыннарда урнаштырырга.»;

«Индивидуаль торак йортларны карап тоту һәм территорияне төзекләндерү» бүлеген «Торак төзелеше территориясен төзекләндерү» бүлегенә үзгәртәргә

түбәндәге эчтәлектәге 41.12 пунктны өстәргә:

«41.12. газоннарда, клумбаларда, яшел утыртмалары булган башка участкаларда автотранспорт чараларын туктатуга, стоянкага һәм саклауга юл куймаска.»;

түбәндәге эчтәлектәге 41.13 пунктны өстәргә:

«41.13.Торак төзелеше территориясендә төзекләндерү объектларын проектлау һәм урнаштыру, алар комплекста гражданның яшәвенә бәйлә барлык төп функцияләргә үтәүне тәмин итсеннәр һәм әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясамасын өчен, мәсәлән, рекреацион, сәламәтләндерү, транспорт, хужалык һәм башка функцияләргә үтәүне тәмин итсеннәр өчен.

Торак төзелеше территориясендә төрле төзекләндерү объектларын бер үк вакытта урнаштыру мөмкин булмаганда, төзекләндерү объектларын кварталда, микрорайонда яшәүчеләрнең ихтыяжларын һәм ихтыяжларын исәпкә алган функциональ зоналарга бүлсә, шул исәптән махсус инженер-техник корылмаларны (жир асты һәм жер өсте автостоянкаларын һәм парковкаларын) халыкның автотранспорт чараларын урнаштыру һәм саклау өчен урнаштыру күздә тотыла.

түбәндәге эчтәлектә «Өске агып төшүче суларны кабул итүне оештыру» бүлеген өстәргә:

«Өске агымлы суларны кабул итүне оештыру

52.1.Жир өсте суларын кабул итү өчен билгеләнгән су чыгару (канализация) системасын сайлау турындагы карарны торак пункт күләмен һәм гамәлдәге инфраструктураны исәпкә алып кабул итсә.

Торак төзелеше территориясеннән, ижтимагый-эшлеккә һәм коммуналь-житештерү төзелеше участкаларыннан һәм аларны төзекләндергәндә ачык парковкалардан өслек агып төшүче суларны түбәндәгеләр башкарырга тәкъдим ителә:

а) квартал эчендәге су агызу челтәрләре;

б) квартал эчендәге машина юлларын урамнан керү юлларында квартал эчендә урнаштырылган яңгыр суларына кадәр;

в) квартал эчендәге машина юлларын жирле әһәмияттәге урамнар лоткасына керткәндә (ишегалды территориясе мәйданы 1 гектардан кимрәк булганда).

52.2.Яңгырга кабул итү коеларын проект рельефының түбәнәе урыннарында: керү һәм кварталлардан чыгу урыннарында, су агымы ягыннан жәяүлеләр өчен чыгу зонасына кадәр, урамнарның һәм юлларның буй-буй текәлегенә карап, урам һәм юл йөрү өлешләре лоткаларында билгеләргә.

Эрозия (авышлык һәм грунт характеристикалары буенча) корылган торак төзелеш территорияләре участкаларында су үткәргечнең гомуми системасына өстәмә рәвештә өске агымлы суларны биналардан локаль аерып алуны күздә тоту.

калкулыклы рельеф участкаларында урнашкан территорияләрне төзекләндергәндә, текә сөзәкләкләр таулы һәм су үткәргеч каналлар системасын җиһазландырырга киңәш ителә, ә карст-суффозия процесслары кишәрлекләрендә суның грунтка инфильтрациясен киметү буенча чаралар үткәрергә кирәк.

Борынгы челтәрне урнаштыру, яңа төзелә торган һәм реконструкцияләнгән торган су чыгару системаларын, көнкүреш сулары һәм өске агымлы сулар өчен даими билгеләнештәге тышкы челтәрләргә һәм корылмаларны проектлау кагыйдәләрен исәпкә алып, су йөртү катламнарының һәм шәһәр төзелеше параметрларының фильтрацион характеристикалары буенча мәгълүматлар нигезендә исәпләп билгеләргә.

52.3.Өске агымлы суларны кабул итү өчен билгеләнгән су чыгару (канализация) системасы элементларына түбәндәгеләрне кертергә:

сызыкча су үткәргеч;

яңгыр жыю рәшәткәләре;

инфильтр элементлар;

дренаж коелар;

дренаж траншеялар, үтеп керә торган өслек полосалары;

биодренаж канаулар;

яңгыр бакчалары;

су-сазлык җирләре.

52.4.Жир өсте суларын кабул итү өчен билгеләнгән су чыгару (канализация) системасын проеклдаганда, урамнарны, биналарны, корылмаларны су басуны булдырмауга, су үткәргечләре, канализация, су сиптерү җайланмалары, системалар, челтәрләр һәм корылмаларның төзексезлеге аркасында су агызып чыгуга, шулай ук газ, тротуарларга, урамнарга һәм ишегалды территорияләренә агып төшүгә, су агызып җибәрүгә яисә агызып җибәрүгә юнәлдерелгән чараларны күздә тотарга.»;

түбәндәге эчтәлектәге 71.2 пунктны өстәргә:

«71.2.Биналарның, биналарның, корылмаларның архитектур яктыртуын кичке сәгатьләрдә сәнгатьле визуаль мохит формалаштыру, архитектура, тарих һәм мәдәният һәйкәлләрен, инженерлык һәм монументаль сәнгать һәйкәлләрен, МАФ, өстенлекле һәм истәлекле объектлар, ландшафт композицияләрен караңгыдан һәм образлы интерпретацияләүдән ачыклау өчен кулланырга тәкъдим ителә. Архитектур яктыртуны стационар яки вакытлыча яктырту җайланмалары ярдәмендә, башлыча, аларның фасад өслекләрен тышкы яктырту өчен оештырырга тәкъдим ителә.

71.3.утилитар тышкы һәм архитектур яктыртуның стационар җайланмаларында энергиянең нәтиҗәле яктылык чыганаclarы, нәтиҗәле яктырту приборлары һәм системалары, эшләнмәнең дизайны һәм эксплуатация характеристикалары һәм гамәлдәге милли стандартлар таләпләренә җавап бирә торган материаллар куллану тәкъдим ителә.

71.4.Архитектур яктырту җайланмаларында ак яки төсле ут чыганаclarын, яктылык һәм төсләр адаптациясенә формалаштырыла торган шартларын исәпкә алып, торак пунктның конкрет киңлегендә яки яктылык ансамблендә эшләүче барлык төркемнәрнең яктырту җайланмалары белән барлыкка килә торган суммар күрү эффекты кулланырга киңәш ителә.

71.5.Яктырту җиһазларынан файдалану тәртибен проеклдаганда тәүлекнең караңгы вакытында муниципаль берәмлек территорияләренең электр энергиясен рациональ файдалану һәм визуаль төрлеләгән тәэмин итү максатларында кичке эш вакытында, төнлә, бәйрәмнәрдә, шулай ук сезонлы режимда эшләүнең төрле режимнарын күздә тоту тәкъдим ителә.»;

«Автотранспорт чараларын озак һәм кыска сроклы саклау стоянкаларын тоту» бүлеген «парковкаларны урнаштыру» бүлегенә үзгәртәргә;

түбәндәге эчтәлекле «Рекреацион билгеләнештәге ижтимагый территорияләрне төзекләндерү» бүлеге өстәргә:

«Рекреацион билгеләнештәге ижтимагый территорияләрне төзекләндерү

«99.1. Рекреацион билгеләнештәге территорияләрдә төзекләндерү объектларына аеруча саклана торган табигать территорияләренә, ял итү зоналары, парклар, урман-парк зоналары, шәһәр урманнары, бакчалар, бульварлар, скверлар һәм торак пунктның планлаштырылган структурасының башка шундый элементлары керә (алга таба - рекреация объектлары).

99.2. Рекреация объектларын проектлау һәм төзекләндерү түбәндәгеләрне күздә тотарга:

а) урман-парк зоналары өчен: табигать мохитен саклау, тотрыклы эшләргә сәләтле экосистемалар булдыру, урман паркының төрле зоналарында файдалану һәм рөхсәт ителгән чаралар режимын билгеләп, ландшафтларның һәм утыртмаларның кыйммәтләренә карап территорияне функциональ зоналарда зоналарга билгеләү;

б) парклар һәм бакчалар өчен: агачларның һәм агачларның декоративлыгын аз кыйммәтле булган үсемлекләрне утырткан, авыруларны, иске, коратив булмаган, агачларның декоратив-яфраклы һәм матур чәчәкле формаларына алмаштыру, агачларның һәм куакларның декоратив-яфраклы һәм матур формаларына алмаштыру, яшелләндерүнең төрле төрләрне һәм алымнарын куллану, ландшафтны төзекләндерү, жәяүлеләр өчен коммуникацияләр булдыру, ял майданчыкларын, балалар өчен уен, балалар спорт һәм балалар өчен инклюзив майданчыкларын, барлык категорияләрдәге халык өчен спорт майданчыкларын оештыру, парк корылмаларын урнаштыру;

в) бульварлар һәм скверлар өчен: агачларның һәм үсемлекләрнең декоратив яктан аз кыйммәтле төрләрне югалткан авыруларны, иске, корабльгә яраксыз үсемлекләрне алып ташлау, аларны агачларның һәм куакларның декоратив-яфраклы һәм матур чәчәкле формаларына алмаштыру, юл читендәге һәм якындагы агачлар арасындагы ераклыкны булдыру һәм арттыру, утыртуның махсус технологияләрен кулланып, аеруча зур үлчәмле утырту материалын куркыныч зонадан читтә утырту, жәяүлеләр коммуникацияләрен булдыру;

г) шәһәр урманнары өчен: Россия Федерациясенә урман законнары һәм Россия Федерациясе Табигать ресурслары һәм экология министрлыгының хокукый актлары нигезләмәләре нигезендә төзекләндерү, файдалану һәм тәрбияләү чараларын гамәлгә ашыру.

99.3. Рекреация объектларын төзекләндергәндә өслекне, декоратив-гамәли бизәлеш элементларын, архитектура-декоратив яктырту жиһазларын колористик хәл итүне, яшелләндерүнең пейзажлы характерын формалаштыруны, шулай ук су жайланмаларын урнаштыруны, бәдрәф кабиналарын, эчә торган фонтаннарын, эскәмияләрне, урналарны, чүп-чар өчен кече контейнерларны урнаштыруны күздә тотарга.

99.4. Рекреация объектлары территориясендә урнаштырыла торган вак сугару сәүдәсе һәм туклану объектлары капитал булмаган һәм объектка килүчеләр керә алырлык бәдрәф белән проектларга, шулай ук эчемлекләр, мороженый һәм башка эзер азык-төлек продуктлары белән сату итү өчен күчмә тележеклар урнаштыру тәкъдим ителә.

99.5. Рекреация объектына килүчеләрнең су объектлары янында булуының иминлеген тәэмин итү максатларында, ландшафт шартларына һәм яр буе линиясенә характерына бәйле рәвештә, су объектларының күренеп тора торган коймасын урнаштыру тәкъдим ителә.

99.6.Рекреация объектлары территориясендә яшелләндерүне проектлаганда:

-гамәлдәге агач-куаклык, төсле-декоратив үсемлекләр һәм газ үләннәре, аларның тереклек сәләте һәм тотрыклылыгын бәяләргә;

-чүп үләннәрен, корткычларны һәм агач-куак авыруларын, чөчөкле-декоратив үсемлекләрне һәм газ үләннәрен ачыкларга һәм исәпкә алырга, аларны рекреация объектларыннан алып ташлау чараларын эшләргә;

- үсемлекләрне тукландыру шартларына туфрақ диагностикасы ясарга;

- үләннәр капламын, агач-куак һәм яр бие үсемлекләрен саклауны ял итү зонасының гомуми мәйданының 80%ыннан да ким булмаган тәэмин итәргә;

- сулыкның ярларын яшелләндерүне һәм формалаштыруны тәэмин итәргә.

99.7.Паркларны проектлаганда, ландшафт-климат шартларын исәпкә алып, киселгән рельефта, сулыклар, елгалар, паркларны урман утыртмалары белән мәшгуль территорияләрдә оештырырга.

Паркларны яшелләндергәндә әлеге климат зонасына хас булган үсентеләр һәм үсемлекләр төрләре типларын файдалану тәкъдим ителә.»;

түбәндәге эчтәлекле «жәяүлеләр коммуникацияләрен, шул исәптән тротуарларны, аллеяларны, сукмакларны, сукмакларны оештыру» бүлеге өстәргә:

«Жәяүлеләр өчен коммуникацияләр, шул исәптән тротуарлар, аллеялар, юллар, сукмаклар оештыру

169.1. Торак төзелеше территориясендә жәяүлеләр коммуникацияләрен төп һәм икенчел жәяүлеләр өчен коммуникацияләр булдыруны исәпкә алып проектларга.

Ижтимагый , житештерү һәм башка биналар һәм корылмаларның жәмәгать транспорты тукталышлары, социаль әһәмиятле объектлар, мәдәният һәм спорт учреждениеләре, рекреацион билгеләнештәге территорияләр белән элементсен тәэмин итүче жәяүлеләр коммуникацияләре, шулай ук ижтимагый территорияләр һәм рекреацион билгеләнештәге территорияләр составындагы төп объектлар һәм функциональ зоналар арасында элемент төп юнәлешләргә керә.

Икенчел өлешләргә биналар, төрле объектлар һәм төзекләндерүнең элементлары арасындагы элементне тәэмин итүче жәяүлеләр коммуникацияләре, шулай ук яшелләндерелгән территорияләрдә жәяүлеләр коммуникацияләре керә.

169.2.Жәяүлеләр агымнарының тәүлекнең төрле вакытында интенсивлыгын исәпкә алырга кирәк.

169.3..Жәмәгатьчелек фикерен исәпкә алып, жәяүлеләр йөри торган маршрутларда жәяүлеләр өчен куркыныч маршрутлар куллану урыннарында ясалма киртәләр булдыру, шулай ук транспорт инфраструктурасы, социаль хезмәт күрсәтү, сәламәтлек саклау, мәгариф, мәдәният, физик культура һәм спорт объектларына уңайлырак якин килү максатларында жәяүлеләр өчен чыгу юлларын күчерү.

169.4.Жәяүлеләр өчен юлларны ябу юлда йөргәндә уңайлы һәм тузуга чыдам булуны күздә тоту.

169.5 Жәяүлеләр коммуникацияләрен планлаштырганда жәяүлеләрне кыска вакытлы ял итү өчен урыннар булдырырга, шул исәптән МГН (мәсәлән, эскәмияләр).

169.6.Жәяүлеләр өчен уңайлы мохит тудыру максатында жәяүлеләр коммуникацияләрен яшел утыртмаларның төрле төрләрен куллану юлы белән яшелләндерү.

169.7.Төп жәяүлеләр коммуникацияләрен төзегәндә өслекнең каты төрләрен кулланырга.

169.8.икенчел жәяүлеләр коммуникацияләрен булдырганда төрле өслекләрдән файдаланырга:

а) торак пункт скверлары, бульварлары, бакчалары юлларын өслекләрне тыгыз бәйләгән каты өслек төрләре һәм элементлар белән урнаштырырга тәкъдим ителә;

б) эре яшеллэндерелгән территорияләр һәм рекреацион билгеләнештәге территорияләр юллары төрле төрдәге йомшак яисә катнаш өслек белән, жәяүлеләр сукмаклары - табиғый грунт өслекле булырга тиеш.

169.9.Кечкенә торак пунктларда жәяүлеләр зонасын шундый торак пунктның үзәгендә һәм (яисә) халыкның төп жәлеп итү үзәгендә урнаштырырга һәм (яисә) төзеклэндерергә.»;

«Мондый йортларның чикләре төзелмәгән яисә төзелгән күпфатирлы йортлардагы урыннарның милекчеләреннән һәм (яисә) башка законлы хужаларының түбэндәге эчтәлекле «катнашу тәртибе, шул исәптән финанс, милекчеләре һәм (яисә) башка законлы хужалары» бүлгегә өстәргә:

«Шундый йортлар чикләрендә төзелмәгән яисә төзелмәгән күпфатирлы йортлардагы биналарның, төзелмәләрнең, корылмаларның, жир кишәрлекләренең (милекчеләреннән һәм (яисә) башка законлы хужаларынан тыш) катнашу тәртибе) янәшәдәге территорияләр каравында.

179.1. Якын-тирә территорияләрне тоту буенча эшләр төрләре исемлегенә түбэндәгеләр керә:

а) жәйге һәм кышкы чорда якын территорияне каплау, шул исәптән:

якын территорияне чистарту һәм себерү;

якын территорияне юу;

якындагы территорияне бозлавыкка каршы чаралар белән посыпка ясау һәм эшкөртү;

яңа гына яуган карны өемнөргә яисә өемнөргә салу;

агымдагы ремонт;

б) газонларны карап тоту, шул исәптән:

тимер тырмалар белән өслекне тырнау;

үләннөргә чаптыру;

чабылган үләнне һәм яфракларны жыю

чүп-чардан чистарту;

су сиптерү;

в) агач һәм куакларны карап тоту, шул исәптән:

коры ботаклар һәм вак коры ботаклар кисү;

киселгән ботакларны жыю;

иркен бәкеләр уталу һәм йомшарту.

агач төбенә су сибү;

г) төзеклэндерүнең башка элементларын тоту, шул исәптән эш төрләре буенча: чистарту;

агымдагы ремонт.

179.2.Гражданнар һәм оешмалар төзеклэндерү проектын гамәлгә ашыруның барлык этапларында муниципаль берәмлек территориясен төзеклэндерү чараларын гамәлгә ашыруда катнашуга жәлеп ителә.

179.3.Барлык гражданнарга һәм оешмаларга территорияне төзеклэндерү яки үстерүнең конкрет проектын гамәлгә ашыруда кызыксынучы затлар арасында бәхәсләр килеп чыгуны булдырмау максатында территорияне төзеклэндерү буенча фикер алышу, планлаштыру һәм чараларны гамәлгә ашыру процессында катнашу өчен тигез мөмкинлекләр бирелә. Шул ук вакытта гражданнар һәм оешмалар төзеклэндерелә торган территорияләрнең потенциалы кулланучыларына мөмкин кадәр күбрәк күләмдә жәлеп итү буенча барлык планлаштырылган чаралар турында мәгълүмат бирәләр.

179.4.Территорияне үстерү проектын турында фикер алышуга гражданнарны жәлеп итү уздырыла торган чараларда торак пунктта яшөчеләрнең шәхси катнашуын да, "Интернет" челтәре ярдәмендә электрон формада катнашуны күздә тоты торган төрле жәлеп итү форматларын кулланып тәэмин ителә.

2.Әлеге қарарны Татарстан Республикасының хоқуқый мәғлұматының рәсми порталында һәм жірлекнең махсус мәғлұмат стендларында бастырып чығарырга.

3. Әлеге қарар рәсми басылып чыккан көннен үз көченә керә.

4.Әлеге қарарның үтәлешен тикшереп торуны жірлек башлығына йөкләргә.

**Кызылтау авыл
жірлеге башлығы**

М.Г. Нуриев